

KATOLIKUS HITTAN

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint	Emelt szint	
Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
15 perc	180 perc	20 perc
50 pont	70 pont	80 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint	Emelt szint	
	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	Biblia (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása), a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, valamint a tétel kifejtéséhez szükséges szövegrészlet(ek).	Biblia (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása), valamint a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai.	Biblia (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása), a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, valamint a tétel kifejtéséhez szükséges szövegrészlet(ek).

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint	Emelt szint	
	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	NINCS	tételcímek
Mikor?	NINCS	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint
Szóbeli vizsga
15 perc
50 pont
A feladat tartalom: 30 pont előadásmód: 10 pont
B feladat 10 pont

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A tételsor 24 tételből áll. Minden tétel egy A és egy B feladatot tartalmaz.

A tételsor legalább 30%-át (24 tétel esetén 7 tételt) évről évre módosítani kell.

A felkészülés során a Biblia (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása), a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, valamint a tétel kifejtéséhez szükséges szövegrészlet(ek) használható.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli vizsgán egy **A** és egy **B** feladatot fejt ki a vizsgázó.

A tételsor összeállításáért a vizsgabizottságot működtető intézmény a felelős. A tételsor összeállításához a részletes követelményekben megjelölt témákat kell figyelembe venni. Mindegyik A feladat alapja szövegmagyarázat (bibliai, liturgikus, zsinati vagy egyházi dokumentum, szentek írásai stb.). A bibliai helyet, illetőleg az elemzendő szöveget a szóbeli feleletre való felkészülés során a vizsgázó rendelkezésére kell bocsátani.

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint legyen mód a sikeres felkészülésre, illetve a kifejtésre a szóbeli feleletre adható időkeretben.

A tételsort a részletes vizsgakövetelmények *Ismeretkörök* című fejezetében foglaltak témaköreiből állítja össze a szaktanár. Az *Ismeretkörök* című fejezet mind a hat hittani disciplinát (Ószövetség, Újszövetség, Egyháztörténelem, Dogmatika, Erkölcsan, Alapvető hittan) tartalmazza oly módon, hogy valamennyit 2-2 témakörre osztja. Így összesen 12 témakör van. Minden témakörből 2 A és 2 B feladatot fogalmazva állítja össze a szaktanár a tételsort.

Az **A** feladatok egy-egy témakör átfogó anyagából jelöljenek ki 2 feladatot, amelyek alapján a vizsgázó bemutathatja alapvető hittani ismereteit, rendszerezési képességét, szövegelemzési készségét és hittani tudása alkalmazásának képességét. A **B** feladatok a 12 témakörhöz szorosan kapcsolódó fogalmakat, rövidebb témákat tartalmaznak.

Az **A** feladatokhoz csak más teológiai disciplina területéről való **B** feladatot lehet kapcsolni.

Mivel a hittudományban nagyon szoros a különböző disciplinák közötti kapcsolat (hiszen pl. a biblikum megalapozza a dogmatikát és a morálist), a tételsor összeállításakor a szaktanárnak különös figyelmet kell arra fordítania, hogy ugyanazon témák ne forduljanak elő több különböző tételben. Például nem megfelelő, ha a tételsorban szerepel az Újszövetségben: Jézus halála és feltámadása, a Dogmatikában: a húsvét liturgiája és dogmatikája, vagy az Alapvető hittanban: Jézus feltámadásának igazolhatósága.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumok alkalmazásával történik:

A feladat (40 pont)		B feladat (10 pont)	
TARTALMI MINŐSÉG	30 pont		10 pont
- tárgyi tudás	max. 8 pont	- tárgyi tudás	max. 5 pont
- szövegértelmezés	max. 8 pont	- teológiai fogalmak pontos használata	max. 5 pont
- teológiai fogalmak pontos használata	max. 7 pont		
- értelmezés, aktualizálás	max. 7 pont		
ELŐADÁSMÓD	10 pont		
- világos, logikus szerkesztés	max. 5 pont		
- megfelelő szóhasználat	max. 5 pont		

Teljesítményszintek az A feladat esetén

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető: 30 pont

Teljesítményszint: 24-30 pont

A vizsgázó tárgyi tudása pontos, alapos: jól érti és ismeri a feladat témáját, összefüggéseit, fő kérdéseit. Önállóan, segítő kérdés nélkül fejt ki mondanivalóját.

A szöveg megfelelő kulcsszavait emeli ki és értelmezi. A szöveg értelmezését a téma összefüggésében el tudja helyezni.

A témához tartozó teológiai fogalmakat pontosan, szabatosan definiálja és használja.

Megfogalmazza a téma kívánta értékelő véleményét. Ismereteit megfelelően alkalmazza, aktualizálja.

A felelet minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítményszint: 12-23 pont

Tárgyi tudása megfelelő. A feladat kifejtése lényegében önálló, főbb megállapításai általában helytállóak. A feladat kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos.

A szöveg néhány kulcsszavát emeli ki, de azokat megfelelően értelmezi.

A témához tartozó teológiai fogalmak definíciója nem minden esetben pontos, de a legfontosabbakat lényegében jól használja.

Megfogalmazza a téma kívánta értékelő véleményét, de feleletében felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció is előfordulhat.

Teljesítményszint: 1-11 pont

Tárgyi tudása nem kielégítő, de rendelkezik bizonyos összefüggések, tények, fogalmak, kulcsszavak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár jelentős segítsége.

ELŐADÁSMÓD

Elérhető: 10 pont

Teljesítményszint: 8-10 pont

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Előadásmódja lényegre törő, kerül a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókincse gazdag.

Teljesítményszint: 4-7 pont

A feladat kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókincse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilisztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítményszint: 1-3 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevéssé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, előadásmódja bizonytalan. A nyelvi, stilisztikai kifejezőmódja nem igényes (bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókincs).

Teljesítményszintek a B feladat esetén

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető: 10 pont

Teljesítményszint: 8-10 pont

A vizsgázó tárgyi tudása pontos, alapos: jól érti és ismeri a feladat témáját, összefüggéseit, fő kérdéseit. Önállóan, segítő kérdés nélkül fejt ki mondanivalóját.

A témához tartozó teológiai fogalmakat pontosan, szabatosan definiálja és használja.

Ismereteit megfelelően alkalmazza.

A felelet minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítményszint: 4-7 pont

Tárgyi tudása megfelelő. A feladat kifejtése lényegében önálló, főbb megállapításai általában helytállóak. A feladatkefejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos.

A témához tartozó teológiai fogalmak definíciója nem minden esetben pontos, de a legfontosabbakat lényegében jól használja.

Felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció fordulhat elő feleletében.

Teljesítményszint: 1-3 pont

Tárgyi tudása nem kielégítő, de rendelkezik bizonyos összefüggések, tények, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár jelentős segítsége.

A teljesítményszinteknél adott ponthatárokon belül az értékelő dönt az elért pontszámáról.

A vizsgateljesítmény összpontszámának kialakítása:

Az összpontszám az A és a B feladatokból elért teljesítmény pontszámainak összege, így a középszintű szóbeli vizsgán legfeljebb 50 pont szerezhető.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
70 pont	80 pont
Feladatlap	A feladat tartalom: 50 pont előadásmód: 10 pont
	B feladat 20 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli feladatlap kidolgozásához a vizsgázó használhatja a Bibliát (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása) és a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli vizsgán a vizsgázó két megadott téma közül választhat. Értekező dolgozat műfajában mutatja be a vizsgázó komplex hittani tudását, összetettebb teológiai kérdések világos megfogalmazási képességét, korszerű bibliai és szövegelemzési ismereteit, önálló vélemény- és ítéletalkotási képességét.

A szövegalkotási feladat két témáját az *Ismeretkörök* című fejezet témakörei alapján fogalmazzák meg. A két írásbeli témát két különböző hittani disciplina területéről választják.

A vizsgadolgozat terjedelme minimum 1300 szó.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az írásbeli értékelése a Javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az értékelők a vizsgadolgozaton feltüntetik a vizsgázó által elért részpontoszámokat, valamint az írásbeli összpontoszámát.

Ha a vizsgázó mindkét témát kidolgozta, és választását nem jelölte meg egyértelműen, akkor a javító tanárnak a vizsgadolgozatban szereplő megoldások közül sorrendben az első megoldást kell értékelnie.

A megoldás minőségének elbírálásában a következő általános kritériumok érvényesülnek:

		<i>Maximum</i>	
A TARTALMI KIFEJTÉS MINŐSÉGE		50 pont	70 pont
- a téma és a kifejtés relevanciája	15 pont		
- tárgyi tudás	15 pont		
- hittani fogalmak pontos használata	10 pont		
- értelmezés, aktualizálás	10 pont		
A SZÖVEG MEGSZERKESZTETTSÉGE ÉS NYELVI MINŐSÉGE		20 pont	
- világos, logikus szerkesztés	10 pont		
- megfelelő szóhasználat	10 pont		

Teljesítményszintek

A TARTALMI KIFEJTÉS MINŐSÉGE

Elérhető: 50 pont

Teljesítményszint: 30-50 pont

A vizsgadolgozat a választott témáról szól, a vizsgázó megfelelő tájékozottsággal, gondolati érettséggel, tartalmasan fejti ki a címben megjelölt hittani témát.

A téma megközelítése világos, átgondolt, az értelmezés, a kifejtés alapos tárgyi tudásra és a tudás meggyőző alkalmazására utal (pl. a tárgyi elemek, a fogalmak, az utalások helytállóak). A lényegi állítások kifejtettek, a példák, a hivatkozások relevánsak, a gondolatvezetés és az érvelés meggyőző (pl. az állításokat támogató érvek közül egy sem alapul fogalmi, logikai tévedésen).

Az írásmű tartalmaz személyes reflexiókat, állásfoglalást.

Teljesítményszint: 12-29 pont

A vizsgadolgozat lényegében igazodik a megjelölt hittani témához.

Van olyan bekezdés, mely nem a témához tartozó gondolatot fejti ki. A kifejtés tárgyi elemei (pl. fogalmak, utalások, példák) zömükben helytállóak. A vizsgadolgozat mégsem tükrözi írója kellő mélységű és részletességű tudását az adott témáról, ezért nem elég meggyőző. Esetleg előfordul egy-két fogalmi, tárgyi félreértés. Az érvek nem mindig támasztják alá kellő mértékben az állításokat, azok nem elég világosak és megalapozottak.

Teljesítményszint: 1-11 pont

A címben megjelölt hittani témával kapcsolatos logikus kifejtés helyét gyakran az általánosságok, esetenként fogalmi, tárgyi tévedések foglalják el. A vizsgázó állításainak magyarázata és kifejtése helyett ismétlésekbe bonyolódik. Logikai érvelése gyenge vagy hibás; kevés a releváns példa, utalás. Elfogadható önálló véleményt a vizsgadolgozat nem tartalmaz, így nem meggyőző.

A SZÖVEG MEGSZERKESZTETTSÉGE ÉS NYELVI MINŐSÉGE

Elérhető: 20 pont

Teljesítményszint: 12-20 pont

A vizsgadolgozat egészének felépítése megfelel a feladatban megjelölt témának, az írásmű műfaji követelményeinek és a témáról közölt gondolatoknak.

A vizsgadolgozatban - a tartalmi kifejtés logikájával összhangban - a bevezetés, a tárgyalás és befejezés szerkezetileg jól elkülöníthető egymástól. A fő szerkezeti részek arányosak.

A vizsgadolgozat felépítése világos, logikusan előrehaladó, az állítások és a gondolategységek világosan kapcsolódnak egymáshoz. A nagyobb gondolatmenetek kisebb egységekre, bekezdésekre tagolódnak.

A vizsgadolgozat megtartja az előírt terjedelmet.

Stílusa gördülékeny, szóhasználata szabatos, pontos.

Teljesítményszint: 5-11 pont

A vizsgadolgozat minden fontos szerkezeti elemet tartalmaz, de azok aránya, egyensúlya nem mindig megfelelő (túl hosszú bevezetés, túl rövid befejezés stb.).

A vizsgadolgozat felépítése olykor következtelen, a gondolatmenetet helyenként indokolatlan váltások, kitérők jellemzik, nem mindig elég világos a részek közötti összefüggés. Nem fektet elég hangsúlyt arra, hogy a fontos dolgokat kiemelje, a kevésbé lényegesektől elválassza.

A szóhasználat általában pontos, szabatos, de olykor a köznyelvi normától eltérő. Mondatszerkesztése helyenként nem eléggé változatos. Nyelvi-nyelvtani hibák (pl. egyeztetés) is előfordulhatnak a vizsgadolgozatban.

Teljesítményszint: 1-4 pont

A vizsgadolgozatban nem ismerhető fel teljes bizonyossággal a három fő szerkezeti egység. A gondolatmenet lényegében zavaros, csapongó, sok az ismétlés. A főbb gondolatok nem különülnek el világosan egymástól. Alapvető szövegösszefüggési hiányosságok mutatkoznak, (pl. logikai hézag, felesleges ismétlés, alanyváltás, túlbonyolított mondatok).

A vizsgadolgozat terjedelme kirívóan rövid.

Szókincese szegényes, mondatszerkesztése igénytelen. Gyakran fordul elő nyelvi-nyelvtani hiba.

Szöbéli vizsga

A felkészülés során a Biblia (a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat kiadása), a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, valamint a tétel kifejtéséhez szükséges szövegrészlet(ek) (forrás) használhatók.

A szóbéli tételsor formai jellemzői

A szóbéli tételsor 24 tételből áll, melyek közül legalább 6 tételt évről évre módosítani kell. Minden tétel egy A és egy B feladatot tartalmaz.

A szóbéli tételsor tartalmi jellemzői

A szóbéli vizsgán egy A és egy B feladatot fejt ki a vizsgázó.

A tételsor összeállításához a részletes követelményekben megjelölt témákat kell figyelembe venni. Mindegyik A feladat alapja szövegmagyarázat (bibliai, liturgikus, zsinati vagy egyházi dokumentum, szentek írásai stb.). A bibliai helyet, illetőleg az elemzendő szöveget a szóbéli feleletre való felkészülés során a vizsgázó rendelkezésére kell bocsátani.

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint legyen mód a sikeres felkészülésre, illetve a kifejtésre a szóbéli feleletre adható időkeretben.

A tételsort a részletes vizsgakövetelmények *Ismeretkörök* című fejezetében foglaltak témaköreiből állítja össze a szaktanár. Az *Ismeretkörök* című fejezet mind a hat hittani disciplinát (Ószövetség, Újszövetség, Egyháztörténelem, Dogmatika, Erkölcstan, Alapvető hittan) tartalmazza oly módon, hogy valamennyit 2-2 témakörre osztja. Így összesen 12 témakör van. Minden témakörből 2 A és 2 B feladatot fogalmazva állítja össze a szaktanár a tételsort.

Az A feladatok egy-egy témakör átfogó anyagából jelöljenek ki 2 feladatot, amelyek alapján a vizsgázó bemutathatja alapvető hittani ismereteit, rendszerezési képességét, szövegelemzési készségét és hittani tudása alkalmazásának képességét. A B feladatok a 12 témakörhöz szorosan kapcsolódó fogalmakat, rövidebb témákat tartalmazzanak.

A szóbéli tételek címét nyilvánosságra kell hozni.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 80 pont. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumok szerint történik:

A feladat (60 pont)		B feladat (20 pont)	
<i>TARTALMI MINŐSÉG</i>	50 pont		20 pont
- tárgyi tudás	max. 13 pont	- tárgyi tudás	max. 10 pont
- szövegértelmezés	max. 13 pont	- teológiai fogalmak pontos használata	max. 10 pont
- teológiai fogalmak pontos használata	max. 12 pont		
- értelmezés, aktualizálás	max. 12 pont		
<i>ELŐADÁSMÓD</i>	10 pont		
- világos, logikus szerkesztés	max. 5 pont		
- megfelelő szóhasználat	max. 5 pont		

Teljesítményszintek az A feladat esetén

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető: 50 pont

Teljesítményszint: 30-50 pont

A vizsgázó tárgyi tudása pontos, alapos: jól érti és ismeri a tétel témáját, összefüggéseit, fő kérdéseit. Önállóan, segítő kérdés nélkül fejt ki mondanivalóját.

A szöveg megfelelő kulcsszavait emeli ki és értelmezi. A szöveg értelmezését a téma összefüggésében el tudja helyezni.

A témához tartozó teológiai fogalmakat pontosan, szabatosan definiálja és használja.

Megfogalmazza a téma kívánta értékelő véleményét. Ismereteit megfelelően alkalmazza, aktualizálja.

A felelet minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítményszint: 12-29 pont

Tárgyi tudása megfelelő. A tétel kifejtése lényegében önálló, főbb megállapításai általában helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos.

A szöveg néhány kulcsszavát emeli ki, de azokat megfelelően értelmezi.

A témához tartozó teológiai fogalmak definíciója nem minden esetben pontos, de a legfontosabbakat lényegében jól használja.

Megfogalmazza a téma kívánta értékelő véleményét, de feleletében felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció fordulhat elő.

Teljesítményszint: 1-11 pont

Tárgyi tudása nem kielégítő, de rendelkezik bizonyos összefüggések, tények, fogalmak, kulcsszavak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár jelentős segítsége.

ELŐADÁSMÓD

Elérhető: 10 pont

Teljesítményszint: 8-10 pont

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Előadásmódja lényegre törő, kerül a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókinccse gazdag.

Teljesítményszint: 4-7 pont

A tétel kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókinccse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilisztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítményszint: 1-3 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevéssé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, előadásmódja bizonytalan. Nyelvi, stilisztikai kifejezésmódja nem igényes (bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókinccs).

Teljesítményszintek a B feladat esetén

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető: 20 pont

Teljesítményszint: 12-20 pont

A vizsgázó tárgyi tudása pontos, alapos: jól érti és ismeri a tétel témáját, összefüggéseit, fő kérdéseit. Önállóan, segítő kérdés nélkül fejt ki mondanivalóját.

A témához tartozó teológiai fogalmakat pontosan, szabatosan definiálja és használja.

Ismereteit megfelelően alkalmazza.

A felelet minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítményszint: 5-11 pont

Tárgyi tudása megfelelő. A tétel kifejtése lényegében önálló, főbb megállapításai általában helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos.

A témához tartozó teológiai fogalmak definíciója nem minden esetben pontos, de a legfontosabbakat lényegében jól használja.

Felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció fordulhat elő feleletében.

Teljesítményszint: 1-4 pont

Tárgyi tudása nem kielégítő, de rendelkezik bizonyos összefüggések, tények, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár jelentős segítsége.

A teljesítményszinteknél adott ponthatárokon belül az értékelő dönt az elért pontszámról.

A vizsgateljesítmény összpontszámának kialakítása:

Az összpontszám az írásbeli és a szóbeli (A és B) feladatokból elért teljesítmény pontszámainak összege, így az emelt szintű vizsgán legfeljebb 150 pont szerezhető.